

Di tích cũ Qumran, Massada và Biển Chết

Tác Giả: Tránh Háo Tâm / Hình: Phùng Khái Tuấn
Thứ Bảy, 19 Tháng 6 Năm 2010 18:28

Giữa Biển Chết có hai khu khảo cổ là Qumran và Massada, Qumran là một làng học mà một tu viện của người Do Thái

Những người ta khám phá giữa 900 cuốn Thánh Kinh cũ có niên đại từ trước Công Nguyên. Massada là một thành trì của Do Thái chống lại đế quốc La Mã, khi bao vây cả năm trời, hàng nghìn người cùng nhau tự sát để khỏi rơi vào tay giặc.

Khách hành hàng ngày những người trên mặt nước Biển Chết.

River Jericho cũng có những Núi Cám Dỗ và cây sung ông Dakêu chúng theo theo quác lá 90 đi về phía Nam để đến di tích khảo cổ Qumran. Đoán đường 18 km này cũng là sa mạc núi non không một bóng cây, không một xóm nhà. So với đường đi Las Vegas ngang qua sa mạc Thung Lũng Tử Thôn (Death Valley) thì tuy gọi là Thung Lũng Tử Thôn nhưng còn có sự sống, còn có cây xương rồng, hoa, những bãi cỏ xanh màu và những con rán mái, thậm chí còn có đây toàn là đất đá và núi non như Đái Vác Grand Canyon.

Di tích cổ Qumran, Massada và Biển Chết

Tác Giả: Trßnh Häo Tâm / Hình: Phùng Khßi Tußn
Thứ Bảy, 19 Tháng 6 Năm 2010 18:28

Có một bà trong đoàn hành hương hỏi: “Đội đại khố khan như thế này mà tranh giành làm chi khi các tông đồ ng Mßt Biu Cß-lin-tong cho đßn Ô-ba-ma phải đi ra dân xßp, một thế giới quá. Sao không cho họ sang Mß để nhß các tiêu bang thế a ngßi, họ tranh giành nhau có phải không?”

Có tiếng một ông trên xe đáp lại: “Hß giành nhau là vì đây là đất Thánh mà, như bà vậy, sao không du lịch các nơi danh lam thắng cảnh mà đến đây làm gì?” Có đoàn trên xe cười khúc khích, lại có người lên tiếng: “Tôi biết lên thiên đàng!” Linh mục trả lời đoàn mà có cô hỏi lên tiếng: “Chúa có nói: ‘Ai muốn theo ta thì phải vác Thánh Giá’”.

Câu chuyện đã xảy ra một lúc thì xe đi vào vùng bình nguyên có ruộng trồng lúa mì hay khoai tây, cà rốt gì đó và xa xa thấy một vùng nước xanh lấp lánh ánh bạc. Đây thuộc vùng West Bank như người hißn do Israel kiểm soát, họ có những hồ chứa nước ở sông Jordan và các con suối như trong những tháng mùa và làn nước phía xa mà chúng ta thấy đó là Biển Chết chúng ta sẽ đi sau. Bây giờ xe rẽ vào tay phải đến đến khu khai quật di tích cổ có tên là Qumran.

Công viên quốc gia Qumran

Du khách đến thăm khu khảo cổ Qumran.

Di tích cũ Qumran, Massada và Biển Chết

Tác Giả: Tränh Häo Tâm / Hình: Phùng Khäi Tuän
Thứ Bảy, 19 Tháng 6 Năm 2010 18:28

Khu di tích Qumran đã trở thành công viên quốc gia của Israel có thu lệ phí vào cửa (20 NIS, đồng New Israel Shekel, 1 USD = 3.87 NIS).

Trong công viên ngoài các bãi đất trống khai quật lộ ra các bậc tầng đá nhà cửa thối nát còn có phòng triển lãm hình ảnh lúc khai quật, phòng chiếu phim và quán ăn.

Qumran không có nhà dân, nằm trên một vùng đất cao cách Biển Chết (Dead Sea) khoảng 1 mile (1.6 km) về phía Tây cửa biển về phía Bắc Biển Chết, đây là nơi người Do Thái đã sinh sống dưới thời Vua John Hyrcanus (134-104 TCN) cho đến khi bộ đội quân La Mã xâm chiếm và tàn phá năm 70 SCN cùng thời với thành Jerusalem.

Các hang động Qumran.

Chúng tôi vào công viên quốc gia Qumran xây dựng giữa sa mạc và núi đá. Vào phòng triển lãm xem một đoạn video chiếu về phong cảnh là lịch sử Qumran với những tranh vẽ cửa nhà cửa thối nát.

Di tích cù Qumran, Massada và Bi n Ch t

Tác Giả: Trnh H o Tâm / Hình: Phùng Kh i Tu n
Thứ Bảy, 19 Tháng 6 Năm 2010 18:28

Sau đó vào các phòng triển lãm xem các hình chụp các toán khảo cổ của nhiều quốc gia khai quật các di tích.

Cu i cùng theo ng i h ng đ n viên của công viên ra ngoài đ n nh ng hi n tr ng các khu đ t đ c đào x i và khai qu t. M t cách t ng quát khu di tích khảo cổ Qumran đ c mô t nh sau:

Tr c đây ng i ta không bi t r ng x a kia đã có m t làng b chôn phía đ i, cho đ n năm 1947 m t đ a bé chẵn dê tình c ném m t hòn đá vào hang đ ng, b ng nghe m t ti ng vang nh ch m vào m t chi c bình nào đó. T đó các nhà khảo cổ m i đ n xem xét các hang đ ng g n đó và t 1947 đ n 1956 đã tìm th y g n 900 cu n gi y có vi t ch làm b ng da thú nh dê, l a. Đ ng th i h c cũng đào và khám phá ra khu đ nh c th i x a v i h ch a n c, nhà t m của ng i Do Thái, nh ng nghĩa đ a v i hàng ngàn b x ng, nh ng phòng h p, th phòng n i vi t ch trên da thú, lò g m làm bình ch a n c, n i niêu dùng đ n u ăn. Nhi u s gia, h c gi tin r ng đây là tu vi n của ng i Do Thái có th là của giáo phái Essenes, có gi thuy t cho là đ n binh của ng i Hasmonean và sau đó chuy n thành m t làng của nh ng gia đình giàu có chuyên s n xu t đ g m th i y. Ng i ta không bi t rõ s ng i sinh s ng t i n i đây nh ng c l ng kho ng vài trăm đ n 2,000.

Tr m xe cáp treo trên thành trì Massada.

Di tích c硎 Qumran, Massada và Bi硎n Ch硎t

T硎c Gi硎7843;: Tr硎nh H硎o Tâm / Hình: Phùng Kh硎i Tu硎n
Th硎7913; B硎7843;y, 19 Th硎225;ng 6 N硎259;m 2010 18:28

M硎t nghĩa đ硎a l硎n đ硎c tìm th硎y 硎 phía Đ硎ng mà h硎u h硎t các ngôi m硎 ch硎n nh硎ng xác đ硎n ông, m硎t ít m硎 ph硎 n硎 cũng tìm th硎y, các nhà kh硎o c硎 xác đ硎nh là ch硎n vào th硎i Trung C硎.

Vì lu硎t c硎a Do Thái giáo không cho phép qu硎t m硎 ng硎硎i ch硎t nên ng硎硎i ta ch硎 khám nghi硎m m硎t s硎 b硎 x硎硎ng trong s硎 tr硎n m硎t ngàn ngôi m硎 硎 đ硎y.

M硎t gi硎 thuy硎t cho là đ硎ó là nh硎ng m硎 c硎a các tu sĩ tu, gi硎 thuy硎t khác cho là m硎 c硎a dân Jerusalem đ硎c mang đ硎n ch硎n 硎 đ硎y vì đ硎ây là vùng đ硎t cát đ硎 đ硎ào h硎n là vùng Jerusalem toàn đ硎á ph硎i đ硎t xác trong h硎m đ硎á nh硎 chúng ta đ硎 bi硎t nh硎 th硎i Chúa Jesus.

G硎n 900 cu硎n da thú vi硎t ch硎 đ硎c tìm th硎y trong 11 hang đ硎ng, nhi硎u h硎c gi硎 cho các đ硎ng là th硎 vi硎n c硎a tu vi硎n vì còn đ硎u v硎t nh硎 nh硎ng k硎 l硎u tr硎 nh硎ng cu硎n da. Nh硎ng cu硎n da này vi硎t vào th硎i Ngôi Đ硎n Th硎 Hai b硎ng ch硎 c硎 ph硎i đ硎m v硎 Jerusalem đ硎n nh硎 các nhà c硎ng đ硎 ch硎 l硎i.

Nhi硎u đ硎n vẫn đ硎c đ硎c cho th硎y h硎 tin nh硎ng tín đ硎u c硎a Do Thái Giáo và th硎 ph硎硎ng, c硎u nguy硎n theo cung cách c硎a tôn giáo này. Có nh硎ng đ硎n vẫn ch硎ng t硎 h硎 là ng硎硎i Essenes ho硎c giáo phái Zadokites ch硎ng l硎i vua chúa và các th硎y tu đ硎硎i tr硎u Hasmonean.

H硎u h硎t nh硎ng cu硎n da đ硎u vi硎t v硎 thánh kinh C硎u 硎硎c, không có cu硎n nào ghi v硎 Tân 硎硎c mà C硎u 硎硎c chính là n硎n t硎ng c硎a Do Thái Giáo trong khi Tân 硎硎c do các thánh ghi chép l硎i nh硎ng l硎i Chúa Jesus đ硎y là n硎n t硎ng c硎a Thiên Chúa Giáo (Công Giáo, Chính Th硎ng, Tin Lành v.v...)

Di tích cổ Qumran, Massada và Biển Chết

Tác Giả: Tránh Háo Tám / Hình: Phùng Khái Tuán
Thứ Bảy, 19 Tháng 6 Năm 2010 18:28

Thành trì Massada trên núi

Chúng tôi lên xe taxi đi về hướng Nam đến đến thành trì Massada xây trên núi cao như biển Tây của Biển Chết.

Thành Massada nằm trên vùng hoang vắng cao ngút trên núi rất cao, muốn lên phải đi bằng con đường mòn uốn lượn quanh co theo trục núi hoặc bằng xe dây cáp treo.

Chúng tôi lên bằng xe dây cáp hình như mới xây dựng cách đây vài năm nên kiểu xe cũng như trạm đi và đến còn rất mới.

Giàn giá đỡ trạm trên núi làm bằng thép được vào đá núi trông rất vững chắc. Có một số vụ trong đoàn hành hương Israel hay vì sợ độ cao nên không lên núi, ngồi lì trong xe buýt chờ. Sau khi lên thì trạm mới cách êm ái cũng như có dịp ngắm cảnh như Biển Chết mà hiếm nơi nào khác. Đông, chúng tôi theo hướng con đường đi bộ lót bằng ván gỗ ôm theo vách đá, sờn sờn xuống vào trong đá, phía dưới là hố sâu ghê rợn đến thành trì và cung điện Massada.

Thành trì Massada.

Di tích cũ Qumran, Massada và Biện Chết

Tác Giả: Tránh Háo Tâm / Hình: Phùng Khái Tuán
Thứ Bảy, 19 Tháng 6 Năm 2010 18:28

Câu chuyán thành trì Massada háp dán và cám đáng nói lên lòng can đám và khí phách cáa dân tác Do Thái ngày xáa cháng giác ngoái xâm La Mã.

Thành Massada đác Vua Herod (âm tiáng Viát là Hêrôđê) xây năm 30 TCN. Khi quân đá quác hùng mánh La Mã xâm chiám Do Thái mát sá tu sĩ Do Thái Giáo tá Jerusalem di tán vá đáy và tá thá trên thành trì trên núi này và Massada trá thành đám cuái cùng cháng lái La Mã.

Năm 72 SCN quân La Mã vây thành Massada đái i chân núi suát cá năm. Tu sĩ Do Thái trên núi đánh lái quân La Mã báng đá và tên gán láa nhiáu tháng trái mác dù láng thác và nác uáng đá cán kiát. Năm 73 quân La Mã xây xong mát con đáng lên núi bên ngoái thành và đám quân đáng đáo lên tán công căn cá Massada.

Tháy sác yáu không cháng chái đác lâu dài, 960 tu sĩ Do Thái trên núi đá chán cái chát báng cách tá tá hán là sa vào tay giác La Mã. Câu chuyán lách sá đá đá lái háu thá tám gáng can đám, anh hùng và tá vì đáo.

Nháng gì còn lái cáa thành quách Massada đác báo tán rát ká cũng nhá xây đáng thêm nhám vinh danh nháng anh hùng dân tác đá táng hy sinh cháng giác ngoái xâm tái di tích lách sá này.

Kián trúc đáng nhá nhát là cung đán cáa Vua Herod á phía Bác khu di tích đác xây trên đánh cáa 3 ngán núi nhìn xuáng vác sâu phía đái. Gán cung đán có nhà tám theo kiáu La Mã vái sàn cán đá màu mosaic và táng trang hoàng báng nháng hoa văn.

Nhiáu kián trúc khác nhá cung đán xa hoa á phía Tây có phòng tám kiáu Do Thái, kho cháa đá đác, tháp canh và ngôi đán thá Do Thái (Synagogue) gán lián vái lách sá cáa Massada, đác biát là các món cá vát nhá nháng thùng cháa, đá gám trang trí hoa má, nháng cuán da thánh kinh và nháng đáng tián kim loái.

Massada là đám du lách mà chính phá Israel muán du khách tái thám nán Tour du lách nào cũng có chuyán lên thành trì Massada. Trong ngôi nhà “Tourist Center” đái chân núi luôn trình chiáu đán phim vá lách sá Massada, mô hình cáa thành trì ngày trác và tráng bày hình ánh

Di tích cũ Qumran, Massada và Biển Chết

Tác Giả: Tránh Háo Tâm / Hình: Phùng Khái Tuán
Thứ Bảy, 19 Tháng 6 Năm 2010 18:28

nháng gì các nhà kháo cá khai quát đác. Năm 2001 di tích thành trì Massada đác tách UNESCO liát kê là di sán thá giái.

Biển Chết (Dead Sea)

Xuáng núi chúng tôi lên xe ra Biển Chết cách đó cháng 1 km. Nái bá biển này có nhà thay quán áo, phòng vá sinh cũng nhá các vòi nác ngát tám lái sau khi đái biển lên.

Xe đáu hái xa nhà thay quán áo nên các bà, các cô ra phía sau xe buýt mà thay. Bán đàn ông chúng tôi bángái lái hát trong xe và nhìn ra biển má màng. Trái chiáu mây đen kéo tái, gió lánh nên nhiáu bà cũng không muán xuáng biển tám. Nháng ngái tám đáu là nháng ngái tò mò muán xuáng nác đá thân mình nái bánh báng, giá bá cám tá báo cháp hình đem vá khoe vái bán bè. Các bà kéo nhau rón rén xuáng nác cho biát nác khá lánh và đái đáy toàn là nháng hòn đá đóng muái tua táa góc cánh nhán nhá san hô đâm vào bàn chân rát đau!

Đác biát Biển Chết nám ở vá trí tháp nhát trên lác đáa, mát nác có đá cao (phái gái là đá sâu mái đúng) 422 mét (1,385 ft) đái mác nác biển. Nái sâu nhát ở Biển Chết là 378 mét (1,240 ft) là há nác mán sâu nhát trên thá giái. Đá muái ở Biển Chết gáp 8.6 lán đá muái cáa nác biển, nác mán đán nái không có mát sinh đáng vát nào sáng đác cho nên ngái ta mái gái là Biển Chết.

Chiáu dài cáa Biển Chết là 67 km (42 miles) và chiáu ngang nái dài nhát là 18 km (11 miles). Phía bá Tây Biển Chết giáp vái West Bank và Israel, bá Đông phía bên kia là nác Jordan và đáng biên giái ở giáa biển. Biển Chết nhán nác tá sông Jordan và tái đây nác đác giái lái không còn thoát đi đâu đác.

Biển Chết thu hút du khách trong vùng Đáa Trung Hái thăm viáng tá hàng ngàn năm trác, theo Thánh Kinh là nái náu cáa Vua David và là nái nghá đáng “health resort” đáu tiên trong lách sá (Vua Herod dùng nái đây đáng nghángái). Ngày xáa Biển Chết táng cung cáp nhiáu khoáng sán nhá háng liáu đá páxác và chát potash đá làm phân bón. Hián nay mát phán phía Nam cáa Biển Chết ngái ta ngăn báng đát, tách rái vái phía Bác và đáp nháng con đá nác báchái làm ruáng muái, năm 2001 Israel đã sán xuát đác 1.77 triáu tán potash, 206 ngàn tán bromine, 44,900 tán caustic soda, 25 ngàn tán magnesium và sodium chloride. Phía bên Jordan cũng khai thác khoáng sán không kém gì phía Israel.

Di tích cũ Qumran, Massada và Biện Chứng

Tên: Giây: Trình Học / Hình: Phòng Khảo Cổ
Tháng: Ngày, 19 Tháng 6 Năm 2010 18:28

Chúng tôi lên xe đi về Jerusalem lúc trời đã hoàng hôn, bầu trời tối màu xám như sắp mưa và tiếng còi gió như tràn về.